

Nr 179.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt tygarbetaren A. Johansson m. fl.; given Stockholms slott den 4 april 1913.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen

att å allmänna indragningsstaten bevilja tygarbetarna August Johansson och Lars Johan Svensson Ahl en årlig pension av trehundra kronor vardera samt tygarbetaren Lars Gustafsson en årlig pension av femhundra kronor, att utgå för var och en från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigats från sin anställning vid tygstationen å Karlsborg.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

David Bergström.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kunglig Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 4 april 1913.*

Närvarande:

Hans. excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SÄNDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Bergström, anförde vidare:

»Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement har tygmästaren å Karlsborg med anledning av därom gjord framställning anhållit om utverkande av pension åt de vid tygstationen anställda arbetarna August Johansson, Lars Johan Svensson Ahl och Lars Gustafsson, vilka under längre tid haft anställning i kronans tjänst och nu på grund av ålder och nedsatt arbetsförmåga ansetts böra komma i åtnjutande av sådan förmån.

Johansson är född den 31 maj 1847, kom i kronans tjänst år 1884 och har haft anställning dels såsom arbetare dels såsom skeppare vid Karlsborgs fästningsbyggnad till och med år 1906, varefter han från den 7 juni 1907 varit anställd såsom tygarbetare vid Karlsborgs tyg-

station. Hans arbetsförmåga har blivit något nedsatt på grund av skada i högra axeln. Johansson, som har hustru, två minderåriga barn och en obotligt sjuk, äldre dotter äger en till 2,500 kronor uppskattad mindre lägenhet, varav han, förutom husrum, dock ej kan påräkna någon inkomst. Familjen är således beroende av hans arbetsförtjänst, som under de fem sista åren i medeltal uppgått till 702 kronor 71 öre. Johansson har av tygmästaren vitsordats såsom skötsam och redbar, varjämte arbetschefen vid Karlsborgs fästningsbyggnad meddelat honom intyg om ett nyktert och hedrande uppförande.

Ahl är född den 8 maj 1850, kom i tjänst vid Göta artilleriregemente den 26 mars 1866, där han tjänade i 13 år, arbetade sedermera vid fästningsbyggnaden å Karlsborg från november månad 1881 till och med maj månad 1889, med kortare uppehåll allt efter tillgång på arbete, samt har därefter varit anställd såsom tygarbetare vid Karlsborgs tygstation. Ahl, som är änklings, äger en mindre lägenhet till värde av 2,000 kronor, varav han, förutom husrum, genom uthyrning kan bereda sig en årsinkomst av 50 kronor. Hans arbetsförmåga är nöjaktig och arbetsförtjänsten har under de sista åtta åren i medeltal uppgått till 839 kronor 80 öre. Ahl, som vitsordats att under större delen av sin tjänstetid vid Göta artilleriregemente hava »troget och väl sig förhållit», har liksom Johansson av tygmästaren uppgivits vara skötsam och redbar.

Gustafsson är född den 30 augusti 1844, erhöi den 22 november 1875 anställning såsom batterihantverkare vid dåvarande Första Göta artilleriregemente, där han tjänade i 17 år, och var från den 1 oktober 1893 anställd i samma egenskap vid Norrlands artilleriregemente, varifrån han den 31 december 1895, efter uttjänt kapitulationstid, erhöi avsked med intyg om utmärkt välförhållande. Den 1 januari 1896 anställdes Gustafsson vid Karlsborgs tygstation såsom sadelmakare, där han under många år gjort samma tjänst som tyghantverkare på stat samt de senare åren utövat förmanskap inom sadelmakeriverkstaden. Gustafsson, vilkens arbetsförmåga nu börjat avtaga, har oaktat ett sparsamt och arbetsamt levnadssätt icke kunnat göra några avsevärda besparingar för gamla dagar, då han jämte hustrun uppfostrat ej mindre än 11 barn till goda medborgare. Hans tillgångar utgöras av ett mindre hus i Rödesund på ofri grund, taxerat till 3,600 kronor, varå han enligt uppgift häftar i skuld för 1,500 kronor. Gustafssons arbetsförtjänst har under de sista fyra åren i medeltal utgjort 1,113 kronor 98 öre, varförutom han årligen uppbär 24 kronor från Vadstena krigsmanshuskassa, 15 kronor från enskild fond, tillhörande Göta artilleri-

regemente och 15 kronor såsom svärdspension. Gustafsson, som är innehavare av svärdsmedaljen och medaljen »För nit och redlighet i kronans tjänst», har av tygmästaren erhållit vitsord om synnerlig yrkesskicklighet, arbetsamhet och plikttrohet samt såväl i som utom tjänsten det mest hedrande uppförande.

I likhet med tygmästaren har *arméförvaltningens artilleridepartement* ansett billigt, att här ovan nämnda tygarbetare bereddes någon hjälp till livsuppehälle genom pension, då deras anställning vid tygstationen upphörde. Beträffande beloppet hade 1910 och 1911 års Riksdagar uppå nådiga propositioner beviljat årliga pensioner av 300 kronor för tygarbetaren vid Karlsborgs tygstation Johan Fredrik Johansson och förre krutvaktaren Johan August Gustafsson, vilka på grund av hög ålder och minskade arbetskrafter icke längre kunde kvarstå i tjänsten. Departementet har därför föreslagit, att samma belopp nu måtte tillerkännas Johansson och Ahl. Vad åter anginge Gustafsson, hade hans tjänstgöring vid tygstationen varit av väsentligt annan art än Johanssons och Ahls, i det att hans anställning i sadelmakeriverkstaden närmast vore att jämföra med en tyghantverkares, ett förhållande som ock bestyrktes av, att hans avlöning uppgått till ett betydligt högre belopp — i medeltal under de senare åren 1,113 kronor 98 öre — än de båda andras. Då härtill komme, att Gustafsson utan avbrott i mer än 37 år varit i kronans tjänst, uppnått en ålder av mer än 68 år samt av förutvarande chefer och av tygmästaren erhållit högsta vitsord om ett i allo hedrande uppförande, har artilleridepartementet ansett Gustafsson vara förtjänt att komma i åtnjutande av högre pension och har därför föreslagit, att pensionsbeloppet för Gustafsson måtte, i enlighet med vad 1909 och 1912 års Riksdagar beviljat arbetare vid Karl Gustavs stads gevärsfaktori, bestämmas till 500 kronor.

På grund av vad i ärendet förekommit och då de föreslagna pensionsbeloppen för Johansson och Ahl av 300 kronor åt vardera icke överstege, vad i sådant avseende i allmänhet plägat beviljas för ålderstigna tygarbetare efter långvarig tjänst, samt då Gustafssons ställning närmast vore att jämföra med den, som intoges av arbetare vid Karl Gustavs stads gevärsfaktori, åt vilka senast vid 1912 års Riksdag beviljats pensioner till belopp av 500 kronor, har *statskontoret* tillstyrkt bifall till artilleridepartementets förevarande framställning.

I anslutning till vad myndigheterna sålunda anført, får jag hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att å allmänna indragningsstaten bevilja tygarbetarna August Johansson och Lars Johan Svensson Ahl en årlig pension av trehundra kronor vardera samt tygarbetaren Lars Gustafsson en årlig pension av femhundra kronor, att utgå för var och en från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigats från sin anställning vid tygstationen å Karlsborg.»

Till denna departementschefens, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle till Riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Ivan Eckerström.
